

Asia: VN/8058/2023

Luonnos ympäristöministeriön asetukseksi yhteentoimivassa tietomallimuodossa laadittujen kaavojen kaavamääräysten ja kaavakohteiden esitystavasta

Huomiot asetuksen pykälistä

Huomionne asetusluonnoksen 1 §:stä ja liitteistä 1-3.

Ks. yleiset huomiot

Huomionne asetusluonnoksen 2 §:ssä esitettyyn vaatimukseen siitä, että kaavassa on noudatettava liitteen 4 mukaista vakiomuotoista kaavamääräyksen ja kaavakohteen esitystapaa ja kaavamääräyksen otsikointia.

Ks. yleiset huomiot

Huomionne liitteessä 4 esitettyihin kaavamääräysten ja kaavakohteiden esitystapoihin.

Ks. yleiset huomiot

Huomionne liitteessä 4 esitettyihin kaavamääräyskoodien yhdistelmiin ja kaavamääräyksen muodostamisen periaatteisiin liittyen.

Ks. yleiset huomiot

Yleiset huomionne liitteestä 4.

Ks. yleiset huomiot

Yleiset huomionne asetuksesta

Yleiset huomionne luonnoksesta ympäristöministeriön asetukseksi yhteentoimivassa tietomallimuodossa laadittavien kaavojen kaavamääräysten ja kaavakohteiden esitystavasta.

Museovirasto esittää lausuntonaan seuraavan.

Luonnoksessa on kuvattu kattavasti muinaismuistolain nojalla rauhoitetut kiinteät muinaisjäännökset, mutta arkeologista kulttuuriperintöä kokonaisuutena ja osana muuta kulttuuriympäristöä (vrt. Kulttuuriympäristösanaston kulttuuriympäristö-käsitteen määritelmä) ei ole otettu huomioon kulttuuriympäristöä koskevissa esitystavoissa ja kaavamääräyksissä.

Kulttuuriympäristöä koskevien kaavamääräysten kattavuuteen eri kaavatasoilla tulee kiinnittää erityistä huomiota. Luonnoksessa ky on rajattu tarkoittamaan kaavamääräyksenä vain rakennettua kulttuuriympäristöä, mikä on käsitteen määrittely (vrt. Kulttuuriympäristösanasto) huomioon ottaen sisällöltään liian suppea. Valikoimaan on tarpeen lisätä aluemaisia esitystapoja vastaavaan tapaan kuin maisemilla ja rakennetuilla kulttuuriympäristöillä. Kaavoissa tulisi olla mahdollista osoittaa vähintään valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävien arkeologisten kohteiden muodostamia kokonaisuuksia. Luonnoksessa VAT-inventointien tarkoittamille kohteille on varattu oma esitystapansa vama ja rky. Museovirastossa on valmisteilla valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukainen arkeologista kulttuuriperintöä koskeva Valtakunnallisesti merkittävät arkeologiset kohteet -inventointi (VARK). Tämän inventoinnin mukaisille kohteille on syytä olla käytettävissä vastaava esitystapa.

Arkeologisen kulttuuriperintö puutteellinen huomioon ottaminen ilmenee esimerkiksi esitystavasta kyma – Kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeä alue. Kaavamääräyksessä (Kaavamääräyksen otsikko ja Kaavamääräyslaji -koodin nimi) on mainittu vain maisema ja rakennettu kulttuuriympäristö.

Luonnoksessa yleiskaavassa osoitettavien alueiden erityisominaisuuksien ja muiden osa-alueiden esitystapana on muinaismuistoaluetta kuvaava aluemainen esitystapa sm (alueen osa, jolla sijaitsee muinaismuistolailla rauhoitettu kiinteä muinaisjäännös). Esitystavoista puuttuu pistemäinen sm, joka sisältyy ympäristöministeriön Yleiskaavan merkinnät ja määräykset -oppaaseen (s.107). Museoviraston laatimassa ARKEOLOGINEN KULTTUURIPERINTÖ JA KAAVOITUS 2020 -ohjeessa todetaan, että ”Kaavakartan mittakaavan takia muinaisjäännökset merkitään ensisijaisesti kohdemerkinnällä sm (Muinaismuistokohde) jonkin muun pääkäyttötarkoituksen alueelle.” Pistemäistä esitystapaa voidaan pitää käyttökelpoisena myös maakuntakaavatasolla.

Luonnoksessa on erilaisia useita erilaisia historiallista tiestöä kuvaavia esitystapoja. Museoviraston laatimassa ARKEOLOGINEN KULTTUURIPERINTÖ JA KAAVOITUS 2020 -ohjeessa historiallisista tielinjauksista on ohjeistettu seuraavasti:

s/historiallinen tielinja: Tien linjaus ja suhde ympäristöön tulee säilyttää. Tavanomaiset tien hoito- ja kunnostustyöt ovat sallittuja. Suuremmista tien linjausta ja sen rakenteiden muuttamista koskevista suunnitelmista tulee neuvotella alueellisen vastuumuseon kanssa.

Mahdollisuus lisätä säilyttämistä edellyttävä ja osoittava /s on erittäin tarpeellinen ja perusteltu kaikilla kaavatasoilla, niin aluemaista kuin pistemäistä esitystapaa ja -määräystä käytettäessä.

Museovirasto pitää tärkeänä, että asetukseen kirjataan mahdollisuus täydentää kaavakartalla esitettävää kaavamääräyksen sisältöä sanallisella määräyksellä.

Muut huomiot

Muut mahdolliset huomionne.

Kulttuuriympäristösanasto <https://sanastot.suomi.fi/terminology/16506fef-a5fd-43bf-b28e-afce1bb030ac/concept/b5d3039a-f639-46bf-85c3-f20ab63e5974>

Halinen Petri

Seppälä Sirkka-Liisa
Museovirasto - Kulttuuriympäristöpalvelut